

U.G. 5th Semester Examination - 2021

SANSKRIT

Course Code: BSNSDSHT1 (DSE1)

Course Title: Art of Balanced Living

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

1. अधोलिखितेषु दश प्रश्नाः समाधेयाः 1×10=10
 - i) श्रवणस्य कति लिङ्गानि?
 - ii) उपक्रमोपसंहारवाक्येन किं तत्त्वम् प्रतिपादितम् स्यात्?
 - iii) निदिध्यासनस्य व्युत्पत्तिः का?
 - iv) पतिः पत्नीसमीपे किमर्थम् प्रियो भवति?
 - v) कात्यायनी कीदृशी नारी आसीत्?
 - vi) योगसूत्रस्य तृतीयपादस्य नाम किम्?
 - vii) चित्तम् कीदृशम्?
 - viii) अभ्यायः कः?
 - ix) क्रियायोगः कतिविधः?
 - x) आसनं किम्?
 - xi) श्रीमद्भगवद्गीतायाः नामान्तरं किम्?
 - xii) श्रीमद्भगवद्गीतायाः तृतीयाध्यायस्य नाम किम्?
 - xiii) कर्म कस्मात् जायते?

- xiv) दुःखः हा भवति कः?
- xv) ज्ञानेन्द्रियाणि कति सन्ति?
2. अधोलिखितेषु पञ्चप्रश्नाः सरलसुरगिरा देवनागरीलिप्या च समाधेयाः : 2×5=10
 - i) मननं किम्?
 - ii) 'आस्मा वा अरे...' कः काम् प्रति अवदत्?
 - iii) योगः कतिविधः? नामानि लिख्यन्ताम्।
 - iv) का धारणा?
 - v) कस्तावत् यमः? स च कतिविधः?
 - vi) को नाम मिथ्याचारः?
 - vii) निदिध्यासनं किम्?
 - viii) काम्यकर्म किम्?
3. निम्नलिखितेषु द्वयोः संस्कृतभाषया सप्रसङ्गव्याख्या करणीया : 5×2=10
 - i) 'अमृतत्वस्य तु नाशास्ति वित्तेनेति।'
 - ii) योगश्चित्तवृत्तिः निरोधः।
 - iii) "न हि कश्चित् क्षणमपि जातु तिष्ठत्यकर्मकृत्।
कार्यते हावशः कर्म सर्वप्रकृतिजैर्गुणैः॥"
4. निम्नलिखितेषु कस्यचिदेकस्य उत्तरं प्रदेयम् : 10×1=10
 - i) ब्रह्मसाक्षात्कारप्रसङ्गेन आत्मप्रज्ञासंवर्धनोपायाः लेखनीयाः।
 - ii) श्रीमद्भगवद्गीतानुसारं कर्मस्वरूपो विव्रियताम्।
 - iii) साफल्य-सिद्धि-निमित्तम् चित्तवृत्ति-नियन्त्रणोपायाः वर्णनीयाः।